

ADDENDUM AAN HET RAPPORT (RA)2723

22 februari 2024

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	2
1 Besparingspotentieel van dynamische contracten bij gewijzigde consumptiepatroon	3
2 Conclusie	7

Inleiding

1. Dit addendum gaat dieper in op het besparingspotentieel van dynamische tarieven. In het rapport (RA) 2723 werd een rekenvoorbeeld uitgewerkt waar geen rekening werd gehouden met de verschillende abonnementskosten, indexeringscoëfficiënten en marges van vaste, variabele en dynamische contracten. Het in rekening brengen van deze kosten, coëfficiënten en marges kan – afhankelijk van het moment waarop en het specifieke contract dat wordt gekozen – leiden tot een andere conclusie, met name dat dynamische contracten bij ongewijzigd gedrag wél degelijk goedkoper zijn dan vaste, of variabele, tarieven.
2. De vergelijking tussen een vast, variabel en dynamisch tarief is echter een zéér moeilijke oefening, door de verschillende hypothesen die moeten worden gehanteerd en het verschillende karakter van dergelijke producten:
 - Vaste producten gaan uit van een prijs die gekend is op het moment van het ondertekenen van het contract, en de totale kostprijs is onafhankelijk van het dagelijks consumptieprofiel (m.u.v. het onderscheid tussen dal- en piekuren)
 - Variabele producten gaan uit van op het moment van ondertekening ongekende prijzen, die evolueren in functie van de marktprijzen, en de totale kostprijs is onafhankelijk van het dagelijkse consumptieprofiel (m.u.v. het onderscheid tussen dal- en piekuren)
 - Dynamische producten gaan uit van op het moment van ondertekening ongekende prijzen, en de totale kostprijs is sterk afhankelijk van het uurgemeten consumptieprofiel.
3. Dit leidt tot een grote uitdaging om deze types producten te vergelijken bij de keuze voor een nieuw contract: er moeten immers *ex ante* assumpties worden gehanteerd omtrent de prijsevoluties en het consumptieprofiel, en deze assumpties beïnvloeden de resultaten sterk.
4. Contracten op basis van een dynamische elektriciteitsprijs kunnen voordeliger voorgesteld worden in prijsvergelijkingstools dan variabele alternatieven met een gelijkaardige onderliggende prijsindex, doordat de abonnementskosten, coëfficiënten en marges in de prijsformule (zie verder) doorgaans lager zijn. In realiteit zijn dergelijke contracten mogelijk enkel interessant wanneer een consument elektriciteit volgens hetzelfde profiel als een standaardafnemer (RLP), of met een profiel waarbij het verbruik proportioneel hoger ligt tijdens goedkopere uren (in vergelijking met het RLP). Bijgevolg moet de vergelijking tussen verschillende types contracten met de allergrootste voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.
5. Omwille van deze redenen wordt in dit addendum aan het reeds gepubliceerde jaarlijkse verslag over dynamische tarieven, enkel een inschatting gemaakt van het besparingspotentieel van dynamische tarieven. Hiertoe berekent de CREG in welke mate een reactie van de consument op het prijssignaal, door het wijzigen van het consumptiepatroon, de totale kost voor het elektriciteitsverbruik kan verlagen (of verhogen, wanneer het een verkeerde reactie betreft).

1 Besparingspotentieel van dynamische contracten bij gewijzigde consumptiepatroon

6. Rapport (RA) 2723 benadrukt dat het besparingspotentieel voor consumenten met een dynamisch tarief het grootst is wanneer deze consument actief inspeelt op het prijssignaal, door het verschuiven van consumptie van dure uren naar goedkope(re) uren. Dit rekenvoorbeeld geeft een theoretische onder- en bovengrens van deze besparing (en omgekeerd, het risico op een stijging van de kosten) aan.

7. Hiertoe wordt een hypothetisch dynamisch afnamecontract genomen, met de volgende abonnementskosten, indexatiecoëfficiënten en marges, die qua grootteorde overeenkomen met de mediaanwaarden voor deze parameters in de aangeboden contracten in februari 2024.¹ De rekenwijze is identiek als deze in rapport (sectie 2.3): mochten deze elementen níét in rekening gebracht worden, zou het resultaat bij ongewijzigd verbruiksprofiel voor een afnemer van 3.500 kWh ook 354,2 € bedragen.

$$A + (\text{Index} \times B + C) \times \text{kWh}$$

Waarbij:

A = 70€

Index = Belgische *day-ahead* prijs per uur

B = 1,05 (ofwel een indexeringscoëfficiënt van 5%)

C = 1 c€/kWh

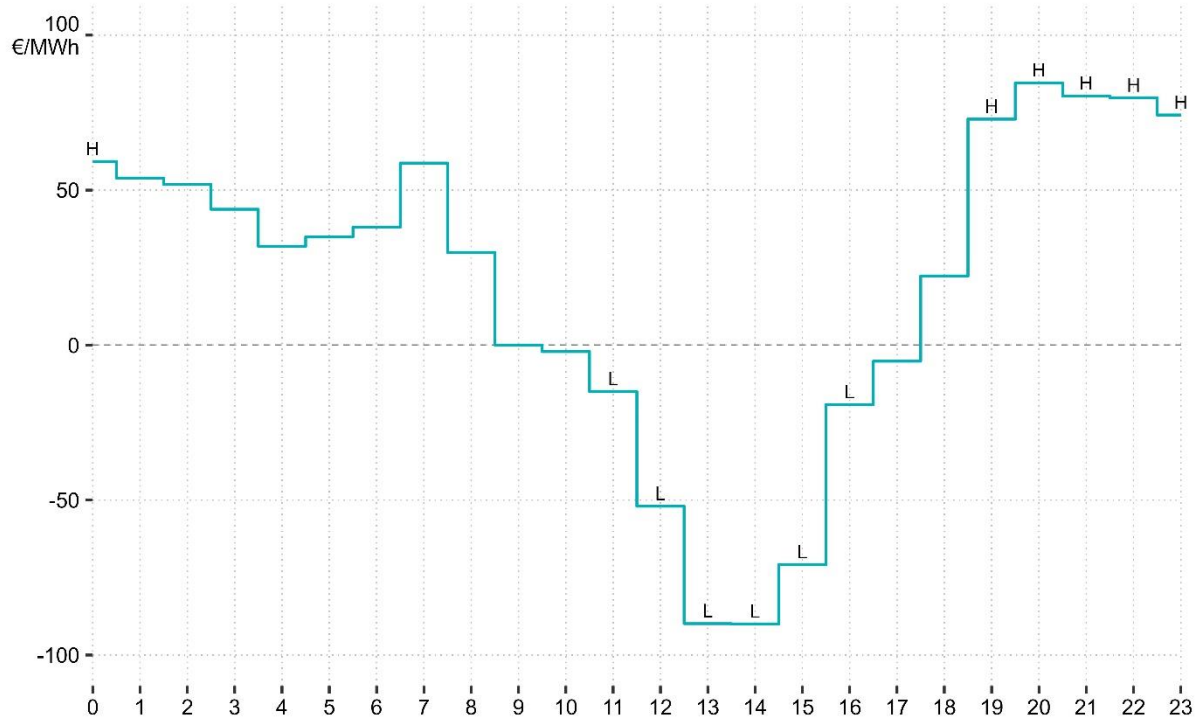
Deze waarden komen niet (noodzakelijk) overeen met een actief contract, maar weerspiegelen ongeveer de mediane waarden in het huidige aanbod van Vlaamse leveranciers: sommige producten hebben een hogere abonnementskosten, indexeringscoëfficiënt en mark up, andere producten dan weer lagere parameters.

8. Voor elke dag van het jaar 2023 worden de zes goedkoopste (“L”) en zes duurste (“H”) uren geïdentificeerd, zoals hieronder weergegeven voor 29 mei 2023.²

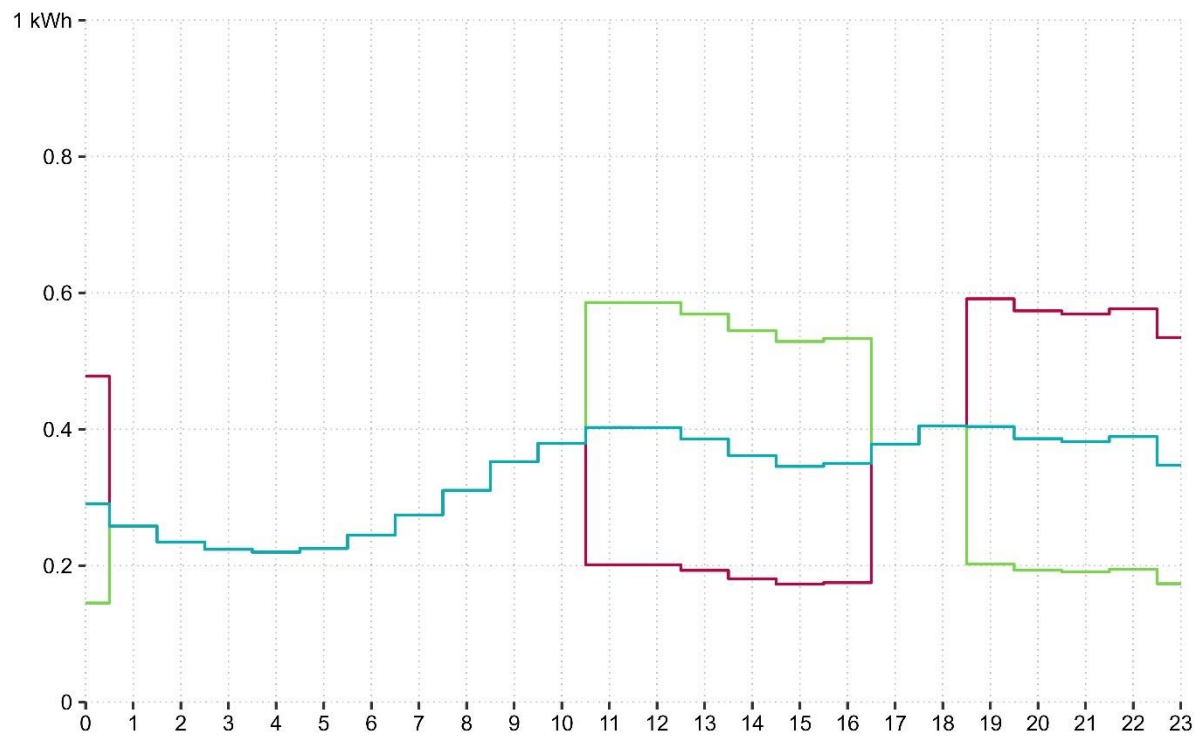
¹ Hoewel de *day-ahead* prijzen van 2023 gehanteerd worden, heeft de keuze voor de abonnementskosten, indexatiecoëfficiënten en marges zoals die in de markt worden aangeboden in februari 2024 slechts een beperkte impact: gezien enkel dynamische contracten worden vergeleken en het feit dat de prijsformule lineair is, is de grootteorde van de resultaten vergelijkbaar met die van een dynamisch contract afgesloten in januari 2023.

² De keuze voor zes uren heeft uiteraard een impact op de resultaten: het is immers mogelijk om consumptie tijdens méér of minder uren te verschuiven. Doorgaans levert het verschuiven van consumptie tijdens meer uren (bv. van de acht duurste naar de acht goedkoopste, of in het extreme geval van de 23 duurste naar het ene goedkoopste uur) een positieve impact op het besparingspotentieel.

Figuur 1 Day-aheadprijzen op 29 mei 2023

Figuur 2 Effectief verbruik (blauw), verschoven verbruik in de goede (groen) en in de foute richting (rood) op 29 mei 2023

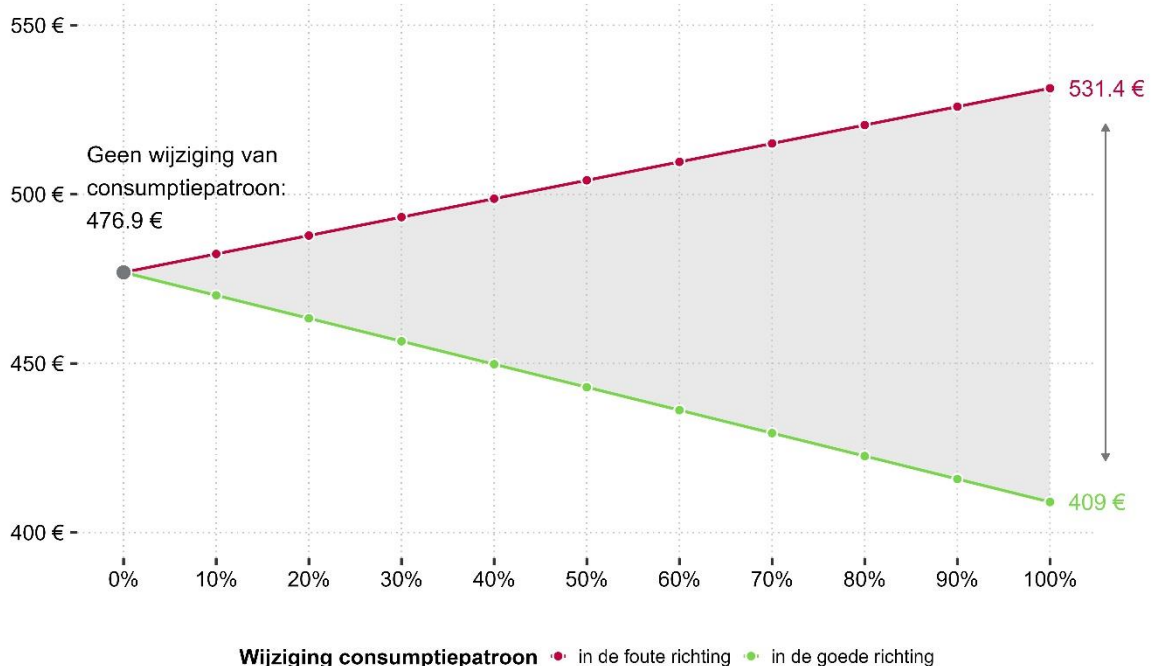

9. Een consument die, op 29 mei 2023, het prijssignaal volgde zal zijn consumptie verhogen tijdens de goedkoopste uren (in casu uren met een negatieve prijs rond het middaguur), en verlagen tijdens duurere uren (doorgaans 's avonds). Dit levert het volgende consumptiepatroon op, voor een consument met een jaarverbruik van 3.500 kWh waarvan het afnamepatroon RLPO volgt. De blauwe lijn weerspiegelt de ongewijzigde consumptie, de groene lijn weerspiegelt de consumptie wanneer tijdens de zes duurste uren de consumptie met 50% wordt verlaagd, en deze totale afname evenredig wordt toegevoegd over de zes goedkoopste uren. Het is natuurlijk ook mogelijk dat een consument zijn consumptie op de verkeerde uren verschuift, bijvoorbeeld van goedkope naar dure uren. Dit wordt ook gesimuleerd via de rode lijn.

10. De totale consumptie op dagbasis is gelijk voor de blauwe (ongewijzigd profiel), de groene (gewijzigd profiel in de goede richting) en de rode (gewijzigd profiel in de foute richting) lijn. Er wordt dus enkel consumptie binnen dezelfde dag verschoven.

11. Deze oefening wordt herhaald voor elke van de 365 dagen in het jaar 2023. Door het vermenigvuldigen van de eenheidsprijzen voor energie (a.d.h.v. de prijsformule in randnummer 7) wordt een totale kostprijs voor de energiecomponent berekend. Vervolgens wordt het gehanteerde flexibiliteitspercentage (in het voorbeeld 50%) gevarieerd van 0% (geen wijziging) tot 100% (volledige verbruik verschuift tijdens 6 uren). De resultaten van deze analyses worden samengevat in onderstaande figuur, waar de totale kostprijs voor dit specifieke contract, voor een totaalverbruik van 3.500 kWh en met de *day-ahead*prijzen van 2023, in functie van het percentage verschoven consumptie wordt getoond.

Figuur 3 Kostprijs van een dynamisch tarief voor 3.500 kWh verbruik in functie van het percentage verschoven consumptie

12. Het is duidelijk dat, afhankelijk van hoeveel de consumptie verschuift, het resultaat sterk verschilt. Bij ongewijzigd verbruik bedraagt de kostprijs van de energiecomponent 476,9 € (voor 3.500 kWh). Indien 10% van het verbruik van dure uren naar goedkope uren wordt verschoven, daalt deze totale kostprijs, tot een extreme situatie waarbij tijdens dure uren geen verbruik meer is, en deze afname wordt toegevoegd aan goedkope uren (100%). In dit geval bedraagt de kostprijs 409,0 € (een afname met 14,2%). De omgekeerde situatie, waarbij een consument per ongeluk zijn consumptie verhoogt tijdens dure uren, leidt tot een stijging van de totale kostprijs, tot maximaal 531,4 € (een stijging met 11,5%). De resultaten bij ongewijzigd verbruik (476,9€) komen overeen met de berekende waarde in het rapport (354,2€) verhoogd met de formuleparameters in paragraaf 7.

13. Beide resultaten (punten op de groene en rode lijn aan 100%) zijn niet realistisch: in werkelijkheid zal het afnamegedrag ook door andere elementen dan louter het prijssignaal worden beïnvloed. Dit theoretisch rekenvoorbeeld geeft evenwel een onder- en een bovengrens van de kostprijs van energie voor een fictief dynamisch afnamecontract, ervan uitgaande dat de consumptie elke dag opnieuw tijdens zes uren kan worden verschoven.

2 Conclusie

14. Dynamische afnamecontracten kunnen wel degelijk een significante besparing opleveren voor consumenten, wanneer deze erin slagen om consistent en accuraat hun afname te wijzigen in functie van het *day-ahead* prijssignaal, en afhankelijk van de beschouwde tarieven, zelfs wanneer het verbruik ongewijzigd blijft. De grootteorde van de besparing hangt af van verschillende elementen, waaronder de gekozen prijsformule, de evolutie van de indexeringsparameter (*day-ahead*prijs), het afnameprofiel maar vooral het percentage aan verschoven consumptie.

15. Dit voorbeeld licht toe op welke manier het verschuiven van de afname, idealiter van dure naar goedkope uren, leidt tot een wijziging in de totale energiekost onder een dynamisch afnamecontract. Tegelijkertijd dient te worden gewaarschuwd voor de mogelijkheid dat een consument – al dan niet actief – zijn afname in de verkeerde richting stuurt: in dit geval wordt, door het verschuiven van de consumptie van goedkope naar dure uren, een hogere kostprijs voor de consumptie aangerekend.

16. Deze dynamiek is minder van toepassing op vaste en variabele contracten: het wijzigen van consumptie doorheen de dag heeft enkel een impact voor zover wordt verschoven tussen piek- en daluren.

17. Contracten op basis van een dynamische elektriciteitsprijs kunnen voordeliger voorgesteld worden in prijsvergelijkingstools dan variabele alternatieven met een gelijkaardige onderliggende prijsindex, doordat de parameters in de prijsformule (zie verder) lager zijn. In realiteit zijn dergelijke contracten mogelijk enkel interessant wanneer een consument elektriciteit volgens hetzelfde profiel als een standaardafnemer (RLP), of met een profiel waarbij het verbruik proportioneel hoger ligt tijdens goedkopere uren (in vergelijking met het RLP). Bijgevolg moet de vergelijking tussen verschillende types contracten met de allergrootste voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Voorzitter van het Directiecomité

Ilse TANT
Directeur

Sigrid JOURDAIN
Directeur